“AVE”, Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria prezintă un prim raport în ceea ce priveşte respectarea drepturilor populaţiei de origine româna (numita vlaha) din Bulgaria de către statul bulgar în contextual desfăşurarii recensamântului populaţiei.

Raportul a fost inaintat Secretariatului Conventiei Cadru pentru Protectia Minoritatilor Nationale si Directiei pentru Drepturile omunlui si Afaceri Juridice de pe langa Consiliul Europei.

“Statul bulgar este membru al Uniunii Europene din anul 2007. Exista o legislatie europeana pentru apararea drepturilor minoritatilor, dar aceasta este prost respectata, in unele cazuri netinandu-se cont de ea. Scopul este de a perpetua procesul de asimilare aplicat de zeci de ani asupra romanilor din Bulgaria, folosindu-se toate metodele si parghiile pentru contopirea elementului romanesc in majoritatea bulgara », se arata in materialul de presa citat.

Oficialitatile din Bulgaria continua sa separe termenul de vlah de cel de român, incercand sa acrediteze doua notiuni, afirmand ca vlahii sunt altceva decat romanii si ar fi o populatie cu cultura, traditii si obiceiuri diferite. Cu asemenea probleme se confunda si restul ramurilor romanesti de pe teritoriul Bulgariei, cum ar fi: aromanii, meglenoromanii etc. Este o politica strategic gandita, dar total eronata, la care se raliaza oficialitatiile, inclusiv Academia Bulgara, cu toate sectiunile de etnografie, folclor, istorie.

Educatia in limba materna sustinuta de statul bulgar este total absenta, cu mica exceptie a mentinerii unui asa-zis liceul la Sofia (Liceul “Mihai Eminescu”), care este amplasat intr-o zona unde sunt putini romani, si nu acolo unde sunt organizati intr-o masa predominant sau compact romaneasca, cum ar fi zona Vidin. Absolventii acestui liceu anual sunt sub 10 persoane, in mare parte cetateni bulgari de origine bulgara. Gradinitele si clasele din ciclul scolar si preuniversitar nu exista. Toate demersurile facute de noi de a deschide clase sau gradinite cu predare in limba romana au fost tratate cu indiferenta sau tacere din partea oficialitatilor. Ceva mai mult, adeseori am fost amenintati si tratati in mod josnic fara sa primim nici un raspuns concret, chiar daca am tinut cont de legislatie si am parcurs toate etapele pana la aprobare. Mass-media este un capitol care oricand a fost si este controlat de catre oficialitatile din Bulgaria, practicandu-se cenzura. In aceasta privinta se mentine un dublu standard privind grupurile entice diferite, cum ar fi: grupul etnic turc are stiri in limba lor materna (turca) la televiziunea centrala, dar celelalte grupuri entice nu se bucura de aceste privilegii.

Din punct de vedere politic Bulgaria nu acorda drepturi grupurilor entice. Nici macar nu suntem recunoscuti ca minoritate nationala, ci doar ca grup etnic, fara sa avem dreptul a ne reprezenta cineva in parlament sau in guvern ca minoritate nationala. Procesul de asimilare este bine definit in primul rand din faptul ca de-a lungul anilor recensamintele arata cu certitudine cum se topeste un neam, cand in acelasi moment populatia in statul respectiv creste mercant. Aceasta arata eficienta de asimilare a unei vechi populatii practicata de statul bulgar.

Precum se vede din tabelul alaturat (datele din tabel sunt din statistica Bulgariei – recensaminte oficiale).Nu a fost mai diferit si recensamantul din 2011, unde datele pentru completarea anchetei de recensamant in satele romanesti de-a lungul Dunarii au fost facute cu creionul si nu cu pixul, cum este prevazut, fapt pentru care noi am semnalat INS, inclusiv si prin intermediul presei. Ceva mai mult la ultimul recensamant am constatat, ca multi dintre recenzori nu intrebau populatia de apartenenta la etnie sau limba materna, chiar si o mare parte din populatie, care au vrut sa-si exprime entitatea romana li se sugera ca aceste rubrici nu sunt obligatorii, sarindu-se peste ele.

Regiunile cu populatie predominant minoritara din Bulgaria sunt cele mai sarace din punct de vedere economic. Sistemul represiv a folosit si foloseste in continuare saracia ca cea mai puternica parghie de asimilare a unui neam. Zona ocupata de populatia romaneasca, cu regiunile Vidin, Vrata si Plevna, este cea mai saraca din Bulgaria. Bulgaria de N-V unde se afla o masa compact romaneasca, zonele Vidin si Vrata, dupa ultimile statistici, este considerata cea mai saraca zona din U.E.

Caile de comunicare, cai ferate si drumuri de legatura intre localitati, nu sunt reinnoite din timpul comunismului, de aproximativ 20 de ani. Toate acestea fac ca populatia noastra de etnie romana sa-si caute existenta in alte tari sau sa emigreze in regiunile dezvoltate ale Bulgariei. Plecarea din zona a persoanelor din neamul nostru are drept consecinta asimilarea, intrucat la a doua generatie nu mai foloseste limba materna romana.

Majoritatea in raport cu populatia de origine romana, adeseori si nu numai in cazuri izolate, se compoarta agresiv daca isi foloseste limba materna in locuri publice spunand expresii ca: “Vorbiti in bulgara ca aici suntem in Bulgaria, romanii sunt mamaligari si tigani!”

Lucrurile negative sau greselile facute de noi in viata cotidiana sunt calificate ca “lucruri vlahesti” in sens jignitor, ca vlahii sunt prosti si nu se pot descurca chiar cu lucruri elementare. Expresia “vlahii se ineaca la marginea Dunarii” este de prima data folosita la inceputul secolului

trecut, atunci cand intelectuali nostri romani din Bulgaria erau aruncati in Dunare ca sa fie ucisi pentru ca sa numai foloseasca limba romana in scoli si institutiile publice, iar cei care reuseau sa inoate pana la mal erau impuscati sau omorati cu pietre de catre politistii lui Vlado Cernozemski (terorist, sef la politia din Vidin) care tragea de pe mal si radeau in hohote spunand expresia: “Vlahii se ineaca la marginea Dunarii!” Aceasta expresie este folosita si in ziua de azi ca semn de umilinta.

Toponomia, toate satele si localitatile cu denumire romaneasca, cu mici exceptii, au fost bulgarizate, ca exemplu: Varf = varf de munte, de deal, a fost schimbat numele in Vrav = care inseamna funie in limba bulgara; Fundeni = in limba romana sat mai indepartat, schimbat in limba bulgara Kanitz (cunoscut arheolog); sau Stanotran (Stan Tarna) a fost numit Slanotran in limba bulgara insemnand bruma pe maracine, si altele. Numele, de familie si botez, al populatiei romanesti, au fost interzise si s-au aplicat doua reguli pentru schimbarea lor: 1. au fost traduse direct in limba bulgara, cum ar fi: Florov-Tvetanov sau Tvetcov; 2. s-a adaugat sufixul -ov la denumirile vechi ex: Florov, Patrascov, Mitrov, Ionov etc. Sau ambele, ca exemplu: Ioan tradus Ivan si adaugand sufix -ov, rezultand Ivanov. Din acel moment copiilor care se nasteau, parintii nu aveau dreptul sa le puna nume romanesc, numele disponibile fiind trecute pe o lista cu nume bulgaresti. In plus s-a introdus sistemul de denumire a populatiei cu trei nume, dupa modelul rusesc, unde in loc de numele de familie vechi si din batranete, parintii erau obligati sa denumeasca numele de familie cu prenumele bunicului, pentru ca sa se uite de neamurile vechi romanesti.

Frica de a se identifica ca roman este un element puternic in societatea moderna si o parghie mult mai veche de asimilare. Se stie ca daca vorbesti romaneste nu poate o persoana sa creasca in ierarhie sau sa progreseze in societetate moderna. Acest fapt a facut ca unii din neamul nostru, care au ajuns sa ocupe o functie, au refuzat sa se recunoasca ca sunt romani, sa vorbeasca romaneste sau sa invete copii si limba romana, de frica ca isi vor pierde locul de munca sau vor fi dati jos din functia care o ocupa. In privinta asta s-a ajuns pana la paradoxul ca bunicii care nu stiau limba bulgara sa nu se poata intelege cu nepotii, care nu stiau romaneste.

Religia interzice folosirea limbii romane in slujbele divine, ajungandu-se pana acolo ca limba folosita in biserica sa fie limba slavona veche. Asta a avut drept consecinta ca populatia ortodoxa, prin faptul ca nu se intelegea slujba, s-a educat in spirit ateu.

Tinand cont de situatia actuala in care se afla romanii din Bulgaria, ajungem la concluzia, ca sunt intr-un grad puternic de deznationalizare. Ca cetateni loiali ai statului nostru R. Bulgaria militam pentru prosperitatea ei ca tara membra a U.E, dar in acelasi moment suntem profund

ingrijorati de viitorul poporului nostru.

Procesul de asimilare nu este ceva abstract si este o realitate care noi dorim sa o stopam impreuna cu totii.”

(10 octombrie 2011)